

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้ง
ทั่วไป เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น*
PEOPLE'S POLITICAL PARTICIPATION AFFECTING GENERAL ELECTION
VOTING ON 24 MARCH 2019 AT UBONRAT DISTRICT, KHON KAEN
PROVINCE

พระอุทัย อัสมาลี, พรธชา พฤษณยางกูร, เตมศักดิ์ ทองอินทร์, พระพลากร สุ่มงค์โล

Phra Uthai Angsumalee, Phansa Pruittthanagura, Tomsak Thongin,

Phra Palakorn Sumangkalo

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: peet120012@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3. ประยุกต์พุทธธรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดขอนแก่น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.966 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนอำเภออุบลรัตน์ จำนวน 397 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และการทดสอบค่า F-test การวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง จำนวน 9 รูปหรือคน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพที่ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน และการประยุกต์พุทธธรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า ควรนำหลักอปริหานิยธรรม มาปรับใช้เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เกิดประสิทธิผล

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมการเมือง; การลงคะแนนเลือกตั้ง

*Received October 16, 2022; Revised October 31, 2022; Accepted October 31, 2022

Abstract

Objectives of this research paper were: 1. To study opinions on the level of political participation; 2. To compare opinions on political participation, and 3. To apply Buddhism in promoting people's political participation affecting general election voting on 24th March 2019 at Ubonrat District, Khon Kaen Province. Research methodology was the mixed methods. The quantitative research collected data by a questionnaire with a confidence value of 0.966 from 397 samples at Ubonrat District using Taro Yamane's formula. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation. and t-test and F-test. The qualitative research collected data from 9 key informants, namely, academic monks. political science scholar and community leaders by in-depth-interview and analyzed by content descriptive interpretation.

The results of the research were as follows: level of political participation, by overall, was at a high level ($\bar{X} = 3.85$) The results of the comparison of political participation were found that people with different gender, age, status, and occupation had different political participation. People with different monthly income, did not have different political participation. The application of Buddhism in promoting people's political participation that affected the general election on March 24, 2019, Ubolrat District, Khon Kaen Province was found that the principle of Aparihaniya-dhamma should be applied to promote effective political participation.

Keywords: political participation; ballot

บทนำ

ประเทศไทยที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ยอมรับทั่วไปว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งทั้งนี้เพราะ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามคำนิยามของอับราฮัมลินคอล์น อดีต ประธานาธิบดีของประเทศสหรัฐอเมริกา หมายถึง การปกครองของประชาชนโดย ประชาชนและเพื่อประชาชนจากวิวัฒนาการทางการเมืองของประเทศไทย ที่ผ่านมาในช่วง ระยะเวลาหนึ่ง พบว่า สาเหตุที่ทำให้สภาพการเมืองยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร คือ ความ อ่อนแอของภาคประชาชนที่ยังขาดการตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองปล่อยให้การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมืองและข้าราชการที่มีอำนาจเข้ามากำหนดนโยบายและการปกครองบ้านเมืองได้มีการปฏิรูประบบการเมืองให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยที่ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดตามหลักการอย่างแท้จริงและสิทธิความเป็นพลเมืองได้มีการแพร่ขยายในหมู่ประชาชน ซึ่งมีความเข้าใจในหลักการนี้มากขึ้น (บุญทัน ดอกไธสง, 2552) การตระหนักในความเท่าเทียมกันในสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยความพยายามทำให้สิทธิพลเมืองทางการเมืองทางสังคมเกิดขึ้นจริงและสร้างความเป็นสากลของสิทธิพลเมือง ให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนกระบวนการทางการเมือง (อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า, 2563)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นรูปแบบหนึ่งตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน โดยรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมไทยเข้ามามีบทบาทในการ ร่วมรับรู้ ร่วมคิดร่วมสร้างและร่วมตัดสินใจ ดังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวด 16 ว่าด้วยการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำ (รัฐสภา, 2565) เพื่อให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการออกเสียงในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ให้ความสอดคล้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ส่งเสริมความรู้และทักษะแก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและการเลือกตั้งการมีส่วนร่วมถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ประชาชนต้องตระหนักว่าตนเป็นเจ้าของประเทศและต้องเข้าไปรับผิดชอบในกิจการของบ้านเมืองในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ต้องไม่ละเลยหรือเพิกเฉย และควรส่งเสริมคนดีให้เข้ามาบริหารบ้านเมือง อำเภอ อุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นอำเภอที่มีความสำคัญเนื่องจากมีเขื่อนอุบลรัตน์ตั้งอยู่และมีคนมาท่องเที่ยวกันเยอะ การเลือกตั้งจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนในชุมชน เพราะประชาชนจะได้แสดงสิทธิในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น จะได้นำเรื่องปัญหาและความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเสนอของบประมาณจากทางรัฐบาลให้จัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อประชาชนในพื้นที่จะได้มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจให้เกิดความเจริญ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการออกเสียงในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับใด และเป็นอย่างไรจึงทำการศึกษาเรื่องการเมืองทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการออกเสียงในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยที่ได้รับจะมีส่วนช่วยให้นำไปเป็นข้อมูลหรือแนวทางในการพัฒนาการเลือกตั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อประยุกต์พุทธธรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยแบ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ในวันเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 43,914 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดขอนแก่น, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง 397 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ พระสงฆ์ นักวิชาการ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ และผู้นำชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.966 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงสามารถใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 397 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ในวันเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้วิธีการกระจายตามสัดส่วนของแต่ละตำบลในอำเภออุบลรัตน์ ได้แบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ จำนวน 397 ชุด คิดเป็น 100 %

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 รูปหรือคนบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียงให้ครบตามคำถามการสัมภาษณ์และวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานค่า (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่มและการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ทั้งนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญของการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำเนื้อหาที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาสังเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

(n = 397)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.30	0.592	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.75	0.742	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.81	0.930	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.54	0.999	มาก
รวม	3.85	0.653	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$ S.D. = 0.653) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ตามหลักอภิธานิยธรรม

(n = 397)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามหลักอภิธานิยธรรม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์	3.58	1.230	มาก
2. ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม	3.69	1.212	มาก
3. ด้านปฏิบัติตามข้อบังคับ	3.99	1.191	มาก
4. ด้านให้ความเคารพต่อผู้นำ	3.94	1.021	มาก
5. ด้านให้เกียรติคุ้มครองสตรี	4.32	0.636	มาก
6. ด้านรักษาวินัยธรรมอันดีงาม	4.25	0.700	มาก
7. ด้านคุ้มครอง สนับสนุนคนดี	4.39	0.600	มาก
รวม	4.02	0.940	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ตามหลักอุปหิธานิธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$ S.D. = 0.940) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม ด้านปฏิบัติตามข้อบังคับด้านให้ความเคารพต่อผู้นำ ด้านให้เกียรติคุ้มครองสตรี ด้านรักษาวัฒนธรรมอันดีงามและด้านคุ้มครองสนับสนุนคนดี อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

(n = 397)

สมมติฐาน	ตัวแปรทดสอบ	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	4.06		0.00**	✓	
2	อายุ		5.20	0.00**	✓	
3	ระดับการศึกษา		0.15	0.96		✓
4	สถานภาพ		2.98	0.05*	✓	
5	อาชีพ		11.03	0.00*	✓	
6	รายได้ต่อเดือน		2.07	0.10		✓

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ผลการประยุกต์พุทธธรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

แนวทางการประยุกต์หลักอุปหิธานิธรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบผลดังนี้

1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ เพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันในการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ควรมีการปรึกษาหารือกัน การพูดคุย การประสานงานกันอยู่เป็นประจำเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หาข้อยุติกันในที่ประชุมลดข้อขัดแย้ง มีความสมัครสมานสามัคคีตามวิถีระบอบประชาธิปไตย

2. พร้อมเพรียงกันประชุมมีความพร้อมเพียงในการทำกิจที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน มีการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยกัน สร้างความเข้าใจให้ตรงกันในการทำงาน มีการนัดแนะตามวันและเวลาเข้าประชุมโดยพร้อมเพรียงกันเลิกประชุมพร้อมเพียงกัน

3. ปฏิบัติตามข้อบังคับ ปฏิบัติตามกฎหมายขณะใช้สิทธิเลือกตั้ง พิจารณาตั้งใจเลือกคนดีที่มีความสามารถไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง เลือกคนดีซื่อสัตย์ เป็นผู้มีความประพฤติดี

4. ให้ความเคารพต่อผู้นำ บ้านเมืองของเราจะเจริญขึ้นนั้นนอกจากจะมีผู้นำที่มีความสามารถแล้ว สิ่งหนึ่งที่ทำให้บ้านเมืองน่าอยู่ หรือพัฒนาได้อย่างรวดเร็วขึ้นนั้นคือ ความสามัคคี การไม่แบ่งแยก ลูกน้องหรือผู้ใต้ปกครองต้องเคารพและเชื่อฟังหัวหน้าเชื่อฟังคำสั่งเคารพในการตัดสินใจ เชื่อใจในความสามารถ ตั้งใจปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายตามแนวทางของนโยบายที่ได้วางแผน

5. ให้เกียรติคุ้มครองสตรี ในยุคสมัยปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็มีสิทธิเท่าเทียมกัน บทบาทและหน้าที่เท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกหรือด้อยค่าทางด้านเพศสภาพ เพราะทุกเพศ ล้วนแต่มีความสามารถเท่าเทียมกันสุภาพสตรีนั้นมีความละเอียดอ่อนสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ไม่ว่าจะเป็นการเจรจา การบริหารปกครอง การโน้มน้าวชักจูงในด้านต่าง ๆ ละเอียดรอบคอบมองการณ์ไกล

6. รักษาวัฒนธรรมอันดีงาม ประชาชนต้องเรียนรู้ เพื่อสร้างเป็นวัฒนธรรมในการไปใช้สิทธิเกิดจิตสำนึกของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นสิทธิ หน้าที่ของคนในชาติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น คำนึงถึงประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ ปฏิบัติตามกฎหมายเลือกตั้ง

7. คุ้มครอง สนับสนุนคนดี สนับสนุนนักการเมืองที่มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ มีอุดมการณ์และจริยธรรมสนับสนุนนักการเมืองให้อยู่ในภาวะผู้นำทางการเมือง จูงใจและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับจิตสำนึกในรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย ปกป้องคุ้มครองผู้นำที่แก้ปัญหาให้กับสังคมประเทศชาติ คอยให้การสนับสนุนไว้วางใจ ไม่ต่อต้านหรือแบ่งฝายให้เกิดปัญหา เพื่อการพัฒนาสังคมความเป็นอยู่ที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยยกข้อค้นพบจากการวิจัยที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 6 มาตรา 78 กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนโดยการให้สื่อประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายรูปแบบ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีการอำนวยความสะดวก เช่น มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องนั้นควรมีการส่งเสริมกิจกรรมทางต่าง ๆ เช่น การจัดเวทีเสวนาเพื่อเปิดโอกาสให้ออกมาแสดงความคิดเห็น เสนอประเด็นปัญหาต่าง ๆ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในการออกมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียง โดยมีการกำหนดแนวทางและขั้นตอนในการดำเนินงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เกิดความเข้าใจในการทำงาน ส่งเสริมให้มีการเก็บข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ สามารถแจ้งข้อมูลต่าง ๆ มีส่วนร่วมตรวจสอบการเลือกตั้งว่ามีความเที่ยงธรรมและเป็นธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา ศิริเมธาวิ (2560) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดลพบุรี ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560 ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดลพบุรี ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านนโยบายเลือกตั้งปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ปัจจัยด้านบริบททางการเมืองและปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนัดตา นราศร (2553) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือด้านการเลือกตั้ง รองลงมาคือด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง อยู่ใน

ระดับปานกลาง คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ สนแจ้ง (2562) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2562 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ระดับมากที่สุด เป็นปัจจัยด้านมีความซื่อสัตย์ สุจริต รองลงมาคือ เป็นที่พึงของประชาชนได้ มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับประชาชนได้ดีลงพื้นที่สม่ำเสมอ ด้านเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร รองลงมา คือ มีบุคลิกภาพดี มีความรู้สูงกว่าปริญญาตรี เป็นคนในพื้นที่ที่ลงรับสมัคร เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก และระดับปานกลาง เป็นปัจจัยด้านรู้จักเป็นการส่วนตัว

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ให้ความสำคัญกับมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณข โจมจตุรงค์ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขต ประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ให้ความสำคัญกับมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเรวัฒน์ อคฺคทาโร (2563) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ตามรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

อรนุช โจมจตุรงค์ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันให้ความสำคัญกับมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนัดตา นราศร (2553) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกัน

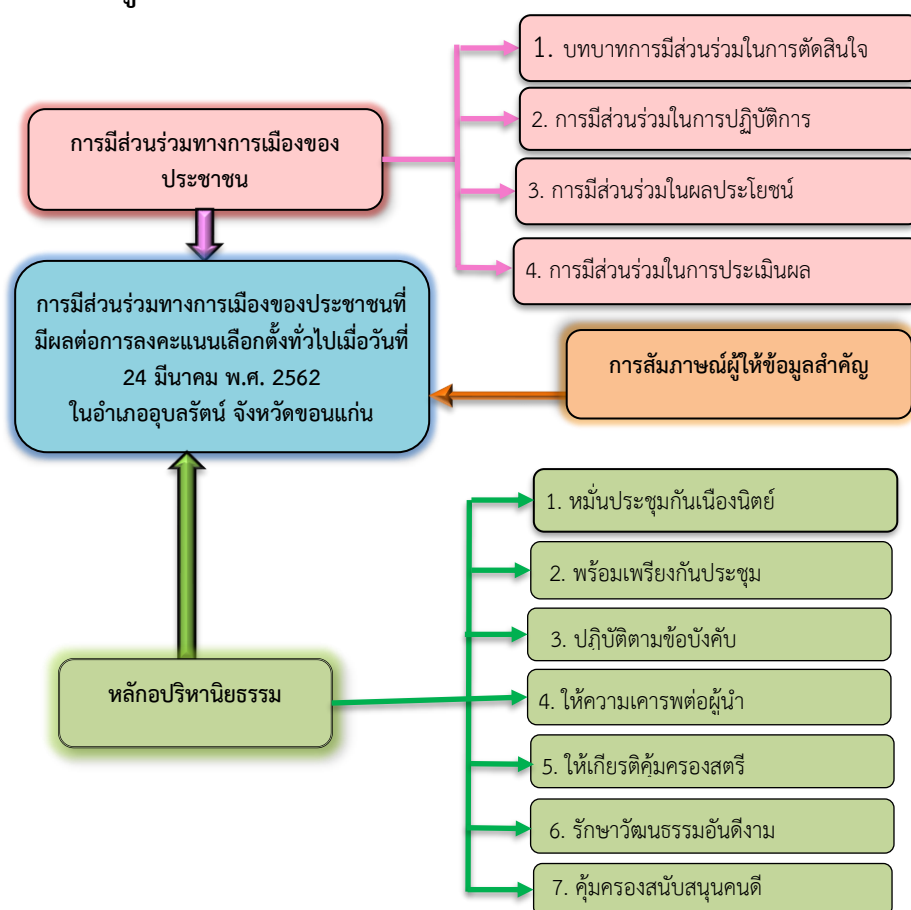
5. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน อภิปรายได้ว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันให้ความสำคัญกับมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเรววัฒน อุดคทาโร (2563) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกัน

6. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่าประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนมากหรือน้อยมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่ายุคที่มีสื่อออนไลน์ทำให้บุคคลในสังคมมีการพัฒนาและมีความทันสมัยขึ้นประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ติดตามสถานการณ์ทางการเมืองได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ออรนุช โจมจตุรงค์ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการประยุกต์พุทธธรรมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

หลักอภิธานิยธรรม เป็นหลักธรรมที่เสริมสร้างกระบวนมีส่วนร่วมได้อย่างเห็นเป็นรูปธรรม (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2546) โดยพระพุทธเจ้าทรงแสดงหลักความมั่นคงของฝ่ายบริหารแผ่นดิน 7 อย่าง คุณธรรมสำหรับสมาชิกของชุมชนหรือบ้านเมือง คือมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยปฏิบัติตามหลักการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อม นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนหรือบ้านเมืองโดยส่วนเดียวที่เรียกว่า อภิธานิยธรรม 7 ประการ คือ 1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ 2. พร้อมเพรียงกันประชุม 3. ปฏิบัติตามข้อบังคับ 4. ให้ความเคารพต่อผู้นำ 5. ให้เกียรติคุ้มครองสตรี 6. รักษาวัฒนธรรมอันดีงาม 7. คุ้มครอง สนับสนุนคนดี

องค์ความรู้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งประกอบไปด้วย 4 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ

1. ด้านบทบาทการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็น ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศในด้านต่าง ๆ ก่อนการเลือกตั้งมีการตรวจบัญชีรายชื่อว่าตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ สนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองที่ดี ตัดสินใจเลือกตั้งตัวแทนอย่างรู้เท่าทัน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ร่วมดำเนินเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ประชาชนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มความรู้ความสามารถของตน ให้ความร่วมมือกับทางราชการ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้องร่วมเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ร่วมในผลประโยชน์โดยศึกษานโยบายของผู้สมัครและพรรคการเมือง ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนวคิด นโยบายต่อนักการเมืองและผู้นำทางการเมือง รับฟังการปราศรัยนโยบายของผู้สมัครและพรรคการเมือง

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ร่วมในการติดตามและประเมินผลการเลือกตั้ง ประเมินผลด้านการควบคุมการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการเลือกตั้ง ประเมินผลด้านความพอใจต่อการเลือกตั้ง และติดตามประเมินความสำเร็จในการจัดการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรพิจารณาทบทวนมาตรการ หรือนโยบายด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งเพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ควรดำเนินการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

2. ภาครัฐควรส่งเสริมสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานการจัดกิจกรรมให้ความรู้ในการเลือกตั้ง แนวคิด วิธีการ และความสำคัญในการออกมาใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

3. ภาครัฐควรมีการทบทวน ศึกษาข้อมูลหรือภูมิหลังให้ชัดเจนก่อนกำหนดเป็นนโยบาย และควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นที่

4. ดำเนินการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ในแต่ละนโยบายเพื่อประเมินผลและพิจารณาทบทวนประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในนโยบายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เช่น หอกระจายข่าว หรือในเว็บไซต์ ให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่แท้จริง เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งกลุ่มคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในแต่ละพื้นที่ในการรณรงค์และให้ความรู้กับประชาชน

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเรื่องสิทธิในการลงคะแนนเสียงให้มองถึงความสำคัญของอนาคตเป็นหลักเพื่อการรณรงค์การขยายเสียง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย กฎระเบียบ ข้อกำหนดต่าง ๆ ในการใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เพื่อพัฒนาให้ประชาชนและหน่วยงานราชการในทุกภาคส่วนเข้ามาส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบแนวคิดใหม่เพื่อใช้ในการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. ควรมีการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชุตินา ศรีเมธาวี. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี: ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2560* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารการเมือง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- บุญทัน ดอกโธสง. (2548). *ประชาธิปไตยรากหญ้า*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- ปิยะรัตน์ สนแจ้ง. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ 2562* (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารการเมือง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: มหาคุศลการณราชวิทยาลัย.

- พระมหาเรวัฒน์ อคคทาโร. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. *วารสารสหวิทยาการวัดกรรมปริทรรศน์*, 3(1), 34-43
- รัฐสภา. (2565). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. สืบค้น 12 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://web.parliament.go.th/assets/portals/1/files/002>
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดขอนแก่น. (2562). *จำนวนประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น*. สืบค้น 20 ตุลาคม 2563, จาก https://www.ect.go.th/khonkaen/more_news.php?cid=37
- สุนัดดา นราศร. (2553). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อภิญา ฉัตรข้อฟ้า. (2563). *การเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 7(7), 1-11.
- อรนุช โจมจตุรงค์. (2549). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed). New York: Harper and Row Publications.